

Gdańsk, 19 września 2014 roku

Sygn. akt *XVC 1194/12*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Beata Szymzsak

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014 roku na rozprawie

sprawy z powództwa Z. D.

przeciwko (...) Towarzystwu Ubezpieczeń(...)Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda Z. D. na rzecz pozwanego (...) Towarzystwa Ubezpieczeń(...)Spółki Akcyjnej w S. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. nakazuje ściągnąć od powoda Z. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 532,70 zł (pięćset trzydzieści dwa złote 70/100) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gdańsku.

Sygn. akt *XVC 1194/12*

UZASADNIENIE

1. Stanowiska stron

1.1. Stanowisko powoda Z. D.

1.1.1. Żądanie

W dniu 5 marca 2014 roku do Sądu Okręgowego w Gdańsku wpłynął pozew Z. D. przeciwko S.Towarzystwu Ubezpieczeń(...)Spółce Akcyjnej w S. o zapłatę. Powód wniósł o zasądzenie od pozwanego:

- kwoty 89.899,90 zł tytułem skapitalizowanej renty związanej z utraconymi zarobkami wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 22.400 zł od dnia 15 stycznia 2010 roku do dnia faktycznej zapłaty,

- od kwoty 59.499,90 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia faktycznej zapłaty.

- renty w wysokości 2.375 zł płatnej miesięcznie, do 10-tego dnia każdego miesiąca począwszy od marca 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty na wypadek opóźnienia w płatności każdej raty,

- kwoty 525 zł tytułem rocznej renty płatnej do 10-tego stycznia każdego roku wraz z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty na wypadek opóźnienia w płatności kolejnej raty.

W piśmie procesowym z dnia 19 listopada 2013 roku powód rozszerzył żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 103.789,75 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2013 roku do dnia zapłaty w miejsce kwoty i odsetek od poszczególnych kwot, o których pierwotnie była mowa w petitum pozwu – z uwagi na kapitalizację odsetek. Powód podtrzymał żądanie w zakresie zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania sądowego.

1.1.2. Podstawa faktyczna żądania

Swoje roszczenia powód wywodzi z odpowiedzialności pozwanego za zdarzenie - wypadek z dnia 11 kwietnia 2008 roku. W tym dniu powód wraz ze swoimi pracownikami wykonywali prace polegające na izolowaniu kanałów wentylacyjnych na terenie Galerii Handlowej (...) w S.. Powód spadł na betonową posadzkę z wysokości 5 m 20 cm.

Powód na skutek zdarzenia doznał licznych obrażeń ciała, w tym m.in. złamanie kości krzyżowej w sąsiedztwie stawów krzyżowo-biodrowych, złamanie kości biodrowej prawej, wieloodłamowe złamanie kości łonowej prawej, złamanie wyrostka kolczastego L5, złamanie wieloodłamowe otwarte odcinka bliższego kości piszczelowej prawej, złamanie wieloodłamowe kości piętowej prawej, złamanie nasady dalszej kości promieniowej prawej, krwiaki zaotrzewnowe. Zaistniał szereg następstw obrażeń, w tym m.in. utrudnienie wykonywania pracy na wysokości, utrudnienie w chodzeniu po schodach, znaczne ograniczenie sprawności fizycznej. Powód musiał zostać poddany długotrwałym procesom leczniczym i rehabilitacyjnym. Lekarz z zakresu ortopedii i traumatologii stwierdził u powoda 80% uszczerbek na zdrowiu.

Przychody powoda za poszczególne lata przedstawiały się następująco: 2007 – 123.806,79 zł, 2008 – 159.708 zł, 2009 – 47.451,74 zł, 2010 – 71.927,83 zł, 2011 – 55.431,17 zł.

Początkowo powód przy pomocy wynajętych ludzi realizował kontrakty zawarte jeszcze w 2007 r. Osiągane przez niego dochody były jednak niższe niż te, które mógłby osiągnąć będąc zdrowym. Realizacja kontraktów po wypadku wiązała się z poniesieniem wyższych kosztów. Powód nie mógł wykonywać samodzielnie pracy, co do tej pory miał w zwyczaju i co zapewniało jej wyższą dochodowość. Musiał zatrudniać dodatkowe osoby i nie mógł zapewnić należytego nadzoru. Okoliczności te zaważyły na możliwościach zarobkowych powoda w 2009 r., a szczególnie w jego drugiej połowie. Od czasu wypadku drastycznie spadła możliwość zawierania kontraktów.

Początkowo po wypadku powód uzyskiwał zasiłek chorobowy w wysokości około 1000 zł. miesięcznie. W związku z uznaniem wypadku z dnia 11 kwietnia 2008 r. za wypadek przy pracy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej powodowi przyznano wyrównanie do zasiłku chorobowego do 100% do dnia 24 września 2008 r. na podstawie decyzji ZUS z dnia 11 maja 2009 r. powodowi przyznano świadczenie rehabilitacyjne za okres od dnia 8 kwietnia 2009 r. do dnia 4 października 2009 r. Powodowi przyznano rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 5 października 2009 r. do 30 września 2010 r. w wysokości 1039 zł. 77 gr. oraz w wysokości 1193 zł. od 1 listopada 2009 r.

Powód wezwał podmiot odpowiedzialny za zdarzenie, a następnie pozwanego jako ubezpieczyciela do wypłaty kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 68.000 zł tytułem utraconych zarobków. W toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego lekarz ustalił 50% stopień uszczerbku na zdrowiu. W listopadzie 2009 roku strony zawarły ugodę, którym przedmiotem było świadczenie z tytułu zadośćuczynienia.

Pełnomocnik powoda w piśmie z dnia 6 stycznia 2010 roku wystąpił do pozwanego z żądaniem zapłaty renty w wysokości 2.400 zł miesięcznie z tytułu utraconych zarobków, złożył dodatkową dokumentację. Pozwany 22 kwietnia 2010 roku odmówił spełnienia żądań strony powodowej wskazując, że przyczyny spadku dochodów mogą być odmienne aniżeli stan zdrowia powoda wywołany wypadkiem.

. Powód – w odpowiedzi na stosowne zarządzenie Przewodniczącego (k.138) – doprecyzował swoje stanowisko procesowe w piśmie z dnia 14 października 2012 roku.(k164 i nast.).

Dochód średniomiesięczny powoda za poszczególne lata kształtował się następująco: 2006 – 4.811,93 zł, 2007 – 7.326,12 zł, 2008 – 12.374,14 zł, 2009 – 2.804,71 zł, 2010 – 4.083,16 zł, 2011-2.842,08 zł, 2012 – 1.553,65 zł. Na tej podstawie powód wywodzi, że utracone przez niego dochody były w istocie wyższe aniżeli początkowo wskazywał w pozwie.

Powód przedstawił zastawienie swoich dochodów oraz kontrahentów za okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 30 czerwca 2012 r. (k.166 i nast.)

1.2. Stanowisko pozwanego(...)S.A w S..

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego. Pozwany zakwestionował dochodzone przez powoda roszczenie co do zasady i co do wysokości.

Przychody i dochody z prowadzonej działalności gospodarczej uwarunkowane są wieloma czynnikami niezależnymi od stanu zdrowia powoda. Powód otrzymywał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30 września 2010 roku. W konsekwencji na jego obecne dochody nie wpływa już niezdolność do pracy. Powód nie zrezygnował z osiągniętych przychodów albowiem obecnie zatrudnia osoby do wykonywania swoich prac. Założyć więc należy, że mógłby pozyskać nowych klientów, którzy zapewniliby jemu i jego pracownikom nowe przychody. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że przedsiębiorstwo powoda – jak sam przyznaje – cieszy się dobrą renomą.

W odniesieniu do cen leków, jakie powód jest zmuszony zażywać w związku z wypadkiem pozwany podniósł, że są one znacznie zawyżone w stosunku do średnich cen rynkowych. Pozwany zakwestionował także konieczność przyjmowania przez powoda określonych leków.

Pozwany sprecyzował swoje stanowisko w piśmie z dnia 2 października 2012 roku (k. 139).

Zakwestionował datę początkową wymagalności świadczenia, od której należy liczyć odsetki ustawowe. Ponadto pozwany zwrócił uwagę na to, że w 2008 roku gdy doszło do wypadku dochody powoda były najwyższe. Można bowiem założyć, że przyczyną tak wysokiego dochodu była jednorazowe zlecenie . W dalszej części pisma pozwany przedstawił argumentację związaną ze specyficznym rodzajem działalności prowadzonej przez powoda, możliwością takiego zorganizowania pracy, aby uzyskiwać porównywalne dochody.

Pozwany zakwestionował, aby powód w dalszym ciągu pozostawał niezdolny do pracy. Pozwany zaprzeczył istnieniu związku przyczynowo - skutkowego między zmniejszeniem pracy a rodzajem urazów powypadkowych.

2. Podstawa faktyczna wyroku

2.1. Z. D. jest absolwentem Technikum Budowlano-Okrętowego. Po ukończeniu szkoły średniej odbył służbę wojskową, następnie zatrudniony został w Instytucie Automatyki, potem w (...)Zakładach Remontowo-Montażowych. Z czasem awansował do stanowiska kierownika robót, wykonywał zadania głównie na południu Polski.

Powód jest mężem A. D.. Małżonkowie przed wypadkiem utrzymywali się z dochodów A. D. – wynagrodzenia z tytułu pracy jako nauczycielki, następnie emerytury oraz dochodów powoda z prowadzonej działalności gospodarczej, które w zależności od miesiąca wahały się od 5.500 zł do 7.000 zł. Łącznie ich miesięczny budżet domowy wynosił około siedmiu ośmiu tysięcy złotych, stać ich było między innymi na wspólne wakacje.

Małżonkowie mieszkali samodzielnie od kiedy córka po studiach wyprowadziła się z domu. Są właścicielami mieszkania przy ul.(...)w G. oraz samochodu osobowego.

Dowód: zeznania A. D. [2013.03.13 00:06, 00:12], przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:17];

2.2. Powód rozpoczął prowadzenie własnej działalności gospodarczej w roku 1993. Od tego momentu otrzymywał zlecenia z(...)Zakładów Remontowo-Montażowych (dalej (...)) – zakładu pracy, w którym pracował wcześniej. Głównym profilem jego działalności była instalacja klimatyzacji, wentylacji w zakładach przemysłu lekkiego. Specyfika jego działalności polegała na tym, że zakłady, w których wykonywano prace pozostawały w ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa pracy.

Cały czas powód intensywnie pracował, zdobywał nowe zlecenia, współpracował stale z grupą około czterech pracowników. Osobiście nadzorował ich prace na placach budowy, w razie potrzeby wspomagał ich pracami fizycznymi.

2.3. Powód dzięki wcześniejszym kontaktom zawodowym od szeregu lat stale współpracował z(...)Zakładami Remontowo-Monatażowymi Spółką Z o.o. w G.. Wykonywanie pracy na rzecz (...) odbywało się w warsztacie oraz w terenie na południu Polski. Łącznie powód wykonał około 4-5 zleceń montażowych oraz 15-20 zleceń wykonawczych w warsztacie. Poszczególne zlecenia były fakturowane comiesięcznie.

Dowód: zeznania A. D. [2013.03.13 00:18], zeznania J. G.[2013.03.13 00:42, 00:49, 00:51]; zeznania H. O. [2013.03.13 01:11], przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:19];

2.4. Współpraca w (...) w G. trwała nieprzerwanie w latach 2004-2009. W okresie od 2004 roku do 2006 roku powód współpracował przy przebudowie magazynu, następnie w latach od 2006 roku do 2009 roku przy usprawnieniu i uruchomieniu filtrów przemysłowych w magazynach towarów sypkich. Wykonywane prace musiały uwzględniać normy przeciwwybuchowe.

Dowód: zeznania A. G. [2013.03.13 01:31];

2.5. Od 2006 roku powód współpracował z przedsiębiorstwem (...) przy budowach budynków dla (...) hotelu(...). Zajmował się tam zabezpieczeniem placów budowy pod względem BHP – rusztowaniami, ogrodzeniem itp.

Dowód: zeznania M. S. [2013.06.12 06:00], przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:31];

2.6. Przedsiębiorstwo powoda cieszyło się dobrą renomą wśród zleceniodawców. Szczególnie dobra opinia o przedsiębiorstwie pojawiła się po wykonaniu dużego kontraktu jako podwykonawca (...) na budowie budynku (...).

Dowód: zeznania A. D. [2013.03.13 00:17]; przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:23];

2.7. W dniu 11 kwietnia 2008 roku powód uległ wypadkowi podczas wykonywania prac na budowie galerii handlowej w S.. Był wówczas podwykonawcą (...).

2.8. Bezpośrednio po wypadku powód został przetransportowany do Wojewódzkiego Szpitala(...)w S.. Przebywał tam jedynie w dniu wypadku. Rozpoznano liczne złamania, wykonano badania dodatkowe – w szczególności USG jamy brzusznej, RTG, TK miednicy i jamy brzusznej. Zastosowano leczenie przeciwbólowe, wstępnie zaopatrzone chorego pod względem ortopedycznym. Na prośbę powoda został przekazany do Szpitala (...)w G.-Z..

2.9. Powód przebywał na oddziale urazowo-ortopedycznym Szpitala w G. nieprzerwanie do dnia 28 maja 2008 roku. Zastosowano leczenie operacyjne, wstępną rehabilitację ruchową.

Dowód: karta informacyjna Wojewódzkiego Szpitala (...)w S. dołączona do akt ZUS – k. 778-784 oraz załącznik do akt sprawy, karta informacyjna Szpitala (...)w G. załącznik do akt sprawy, zeznania L. K. [2013.03.13 01:43];

2.9. Szacunkowo przez okres około ośmiu miesięcy po wypadku powód był znacznie ograniczony w możliwości prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na hospitalizację i rehabilitację. Dopiero po dwóch latach mógł poruszać się bez kul.

Kolejne hospitalizacje powoda związane ze zdarzeniem odbyły się: od 11 do 25 sierpnia 2008 roku, od 28 sierpnia do 10 września 2008 roku, od 8 grudnia 2008 roku do 19 grudnia 2008 roku, od 12 do 23 stycznia 2009 roku, od 26 stycznia do 6 lutego 2009 roku, od 18 do 29 października 2010 roku, od 24 października do 7 listopada 2011 roku, rehabilitację w okresie od 8 do 31 sierpnia 2009 roku, leczenie sanatoryjne w okresie od 9 do 30 marca 2012 roku.

Dowód: przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:31, 00:50], dokumentacja medyczna k. 768-774;

2.10. Na skutek wypadku w dniu 11 kwietnia 2008 roku powód doznał: złamania kości krzyżowej, złamania miednicy w zakresie kości łonowej i biodrowej prawej, złamania wyrostka kolczystego L5, wieloodłamowego, otwartego złamania bliższego odcinka kości piszczelowej prawej, złamania obwodowego odcinka kości promieniowej prawej, wieloodłamowego złamania kości piętowej prawej. Dolegliwości bólowe odczuwane przez powoda nie powodują istotnej dysfunkcji organizmu i mają one charakter zmienny. Mimo wieloletniego przebiegu choroby i skarg na dolegliwości bólowe okolicy skokowej nie rozważano do tej pory możliwości operacyjnego leczenia następstw złamania kości piętowej ani zaopatrzenia ortopedycznego. Powód nie powinien z pewnością wykonywać prac na wysokości ani na stanowiskach wymagających pełnej sprawności układu kostno-stawowego. Jest zdolny do wykonywania pracy lekkiej, także z wykorzystaniem posiadanych kwalifikacji zawodowych.

2.11. Powód raz na pół roku powinien przyjmować w związku z odczuwanymi dolegliwościami bólowymi serię trzech zastrzyków Synocrom. Jest to lek stosowany pomocniczo w leczeniu złamań. Koszt serii trzech zastrzyków wynosi ok. 400-450 zł. Ponadto powód przyjmował inne lekarstwa związane z odczuwanymi dolegliwościami bólowymi: Osteogenon, Iberogast. Powód ponosił również koszty dojazdów na rehabilitację.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i chirurgii urazowej, opinia uzupełniająca k. 843,877, przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:55], paragony fiskalne i informacja z apteki k. 87-90, wydruki ze stron internetowych k. 130-136; zeznania A. D. [2013.03.13 00:14];

2.11. W dniu 27 sierpnia 2008 roku powód wystąpił do pozwanego z wezwaniem do zapłaty zadośćuczynienia i odszkodowania z tytułu wypadku, w którym doznał obrażeń. Roszczenia powoda obejmowały: 150.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznane krzywdy, 68.000 zł odszkodowania z tytułu uszczerbku w zakresie utraconych zarobków, 200 zł odszkodowania z tytułu szkód za zniszczone podczas wypadku rzeczy. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany uwzględnił 56% uszczerbek na zdrowiu spowodowany przedmiotowym wypadkiem, przyjął na siebie odpowiedzialność za skutki zdarzenia,

2.12. W dniu 6 stycznia 2010 roku powód rozszerzył swoje żądanie w zakresie odszkodowania z tytułu utraconych zarobków dodatkowo do kwoty 22.400 zł oraz zgłosił żądanie w zakresie miesięcznej renty 2.400 zł.

Pozwany odmówił przyznania odszkodowania oraz renty z tytułu utraconych zarobków w piśmie z dnia 22 kwietnia 2010 roku. Przyznał natomiast kwotę 95.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Dowód: okoliczności bezsporne, potwierdzone dokumentami z postępowania likwidacyjnego k. 50-86, zeznania A. D. [2013.03.13 00:24];

2.13. Z uwagi na bardzo dobrą opinię wśród zleceniodawców powód otrzymywał nowe zlecenia jeszcze po wypadku. Powód był zmuszony posiłkować się bardziej intensywną pracą współpracowników, zatrudnił też jednego dodatkowego pracownika. Cała sytuacja nie spowodowała żadnego uszczerbku w jakości wykonywanych na rzecz innych przedsiębiorstw prac. Z czasem z uwagi na dekonunkturę na rynku niektórzy ze zleceniodawców nie mieli kolejnych zleceń wykonawczych, posiłkowali się własnym potencjałem pracowników. Powód podejmował zlecenia inne, mniej intratne zlecenia m.in. dla Przedszkola nr(...)(od lutego 2009 roku), Sklepów (...) (w lipcu 2009 roku),(...)Liceum Ogólnokształcącego w G. (od września 2009 roku), Zakładu Usługowo-Produkcyjnego(...)S.C. (we wrześniu 2009 roku).

2.14. Współpraca z (...) zakończyła się ostatecznie we wrześniu 2010 roku gdy powód wystawił ostatnią fakturę VAT na rzecz tego przedsiębiorstwa. Aktualnie (...) zakończył prace montażowe na zewnątrz, nie posiłkuje się już podwykonawcami.

Dowód: zeznania A. D. [2013.03.13 00:17]; zeznania J. G. [2013.03.13 00:47, 00:50], zeznania H. O. [2013.03.13 01:04], dokumentacja księgowa k. 175 i nast.;

2.15. Przedsiębiorstwo(...), na rzecz którego powód pracował przy budowie galerii handlowej w S. zerwało kontrakt po dwóch dniach od wypadku. Faktury na rzecz (...) były wystawiane jeszcze do października albowiem powód otrzymał inne zlecenie od tej firmy w G. P.. Na tej budowie istniała bowiem możliwość zapewnienia nadzoru nad pracownikami powoda przez kierownika budowy, nie istniała konieczność osobistego uczestnictwa powoda. Ostatecznie współpraca z tą firmą zakończyła się po tym, jak kierownik M. wyjechał do W. i tam prowadził kolejne budowy. Nie miał już dalszych zleceń dla powoda.

Dowód: przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:36];

2.16. Współpraca z (...) polegała na wsparciu remontów starych hal rybnych na północy Polski – w 2005 roku w R. oraz w 2008 roku w G.. Z tytułu współpracy z (...) powód ostatnią fakturę wystawił już po wypadku - w grudniu 2009 roku. Później w latach 2011-2012 z uwagi na brak zleceń co do prac, które wykonywał powód (obudowy filtrów), współpraca została zakończona.

Dowód: zeznania R. K. [2013.03.13 01:15];

2.17. Powód wraz ze swoimi pracownikami wykonał prace związane ze wszystkimi filtrami w (...) G.. Do pracy nad ostatnim filtrem powód był zmuszony zatrudnić dodatkowego pracownika. Kierownictwo przedsiębiorstwa początkowo planowało dalsze inwestycje. Brali pod uwagę udział powoda (wśród innych ofert z rynku). Ostatecznie jednak w 2010 roku inwestor zdecydował o zmianie kierunku inwestycji – sprzedał formę.

Dowód: zeznania A. G. [2013.03.13 01:34], przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:28];

2.18. Współpraca z (...) kontynuowana była po wypadku jeszcze do 2012 roku. W okresie bezpośrednio następującym po wypadku powoda na budowie zastępował M. S.. Przypadało to na okres zakończenia prac w hotelu(...).

Dowód: zeznania M. S. [2013.06.12 00:09], przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:33];

2.19. Łączne dochody powoda z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej zmieniały się na przestrzeni lat. W roku 2006 wyniosły 57.743,10 zł, w roku 2007 – 87.913,39 zł, w roku 2008 – 148.489,62 zł, w roku 2009 – 33.656,51 zł, w roku 2010 – 48.997,96 zł, w roku 2011 – 34.104,94 zł, w roku 2012 – 9.321,91 zł.

2.20. Przyczyną, dla której dochód powoda za 2008 rok był ponadprzeciętny było pozyskanie intratnych kontraktów, finalizacja umowy związanej z budową hotelu(...), współpraca przy hali sportowej w G. i S., z (...) G. oraz innymi mniejszymi zleceniodawcami. Skumulowały się przychody z dłuższego okresu działalności. Zlecenia trwające dłużej powód fakturował comiesięcznie.

Dowód: przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:30, 01:00], dokumentacja księgowa k. 156 i nast.;

2.21. Powód zawiesił działalność gospodarczą w dniu 29 czerwca 2012 roku albowiem nie miał już nadziei na osobistą pracę na budowach, koszty zatrudnienia pracowników stawały się coraz wyższe.

Dowód: zaświadczenie Prezydenta Miasta G. k. 762, przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:51];

2.22. Powodowi przyznano rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W 2013 roku wysokość świadczenia wynosiła 1.180 zł netto. Renta z tytułu niezdolności do pracy ma charakter okresowy, zostaje przedłużana w odstępach

dwuletnich po przeprowadzeniu stosownego badania przez lekarzy orzeczników ZUS. Żona powoda A. D. otrzymuje emeryturę w wysokości 1.644 zł netto.

Dowód: decyzje ZUS k. 857,41-49; przesłuchanie powoda [2013.06.12 00:58], zeznania A. D. [2013.03.13 00:33];

2.23. Sytuacja materialna małżonków D. uległa pogorszeniu w związku z wydarzeniem z 2008 roku. Obecnie muszą kontrolować ponoszone wydatki. Po opłaceniu czynszu i mediów pozostaje im miesięcznie kwota ok. 1.700 – 1.800 zł. W razie konieczności małżonkowie posilkują się oszczędnościami, na które składa się m.in. kwota uzyskana od pozwanego tytułem zadośćuczynienia.

Dowód: zeznania A. D. [2013.03.13 00:26];

3. Ocena dowodów

3.1. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zaoficerowany przez strony niniejszego postępowania. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów z dokumentów prywatnych, opinii biegłego z zakresu medycyny, zeznań świadków i przesłuchania powoda według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (art. 233 § 1 k.p.c.).

3.2. Dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. (art. 245 k.p.c.).

3.3. Dokumentacja medyczna powoda związana z procesem leczenia bezpośrednio po wypadku nie budziła wątpliwości co do jej autentyczności i prawdziwości. W oparciu o kopie dokumentów dołączonych do akt sprawy Sąd ustalił zakres obrażeń jak również okres hospitalizacji powoda. Okoliczności te pozostawały zasadniczo bezsporne pomiędzy stronami.

3.4. Powoda wskazuje na to, że po wypadku nie było drastycznego spadku zamówień, zlecenia wygasły przez dłuższy okres, jednakże przyczyną tego nie był wypadek, lecz dekonunktura na rynku budowlanym. Koresponduje z tym w szczególności treść zeznań świadków. Na uwagę zwraca też fakt, że powód pozyskiwał nowych kontrahentów jeszcze po wypadku.

3.5.. Pozostałe dokumenty prywatne to w szczególności: dokumentacja i decyzje ZUS w sprawie świadczeń rentowych, dokumentacja pozwanego w sprawie likwidacji szkody osobowej zgłoszonej przez powoda, paragony, informacje ze stron internetowych i inne. Moc dowodowa poszczególnych środków dowodowych była uzależniona od tego kto był osobą sporządzającą taki dokument. Na uwagę zasługuje fakt, że powód nie przedłożył do akt postępowania faktury albo paragonu dokumentującego zakup trzech ampulek zastrzyków Synocrom. Nie przedłożył również kopii recepty, która mogłaby stanowić podstawę do uznania, że lek ma zastosowanie w jego konkretnym przypadku. Biorąc to pod uwagę Sąd uznał, że powód nie udowodnił wysokości trwale ponoszonych kosztów w związku z leczeniem dolegliwości bólowych.

3.6. Opinia sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania przez biegłego z zakresu medycyny w ocenie Sądu dostarczyła istotnych wiadomości specjalnych co do charakteru obrażeń, których doznał powód na skutek wypadku. Istotnie niekwestionowane jest to, że uszczerbek na zdrowiu powoda pozostawał znaczny. Spowodował konieczność długotrwałego leczenia i rehabilitacji. Działając na podstawie art. 227 k.p.c. stosowanego a contrario Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu ortopedii z uwzględnieniem specyfiki zadań wykonywanych przez powoda zgłoszony w piśmie procesowym z dnia 5 marca 2014 roku. W ocenie Sądu biegły w sposób wyczerpujący odniósł się do przedstawionego problemu badawczego, wskazał na możliwość wykonywania przez powoda prac lekkich związanych z jego kwalifikacjami. Ponadto kwestia uszczerbku na zdrowiu, problemów związanych z rehabilitacją nie jest zasadniczą osią sporu pomiędzy stronami a zatem nie jest to okoliczność istotna z punktu widzenia niniejszej sprawy.

Sąd oddalił również wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy uznając, że nie są one istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

3.7. Podczas rozprawy Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z zeznań świadków wnioskowanych przez stronę powodową: A. D. (żony powoda), M. S., J. G., H. O., R. K., A. G., L. K.. Świadkowie zasadniczo zeznawali na okoliczności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powoda. Ich zeznania Sąd uznał zasadniczo jako wiarygodne. Na ich podstawie uznać bowiem należy, że przedsiębiorstwo powoda cieszyło się dobrą renomą wśród zleceniodawców. Nawet po wypadku, którego doznał powód przedstawiciele przedsiębiorstw z branży budowlanej wyrażali wolę kontynuacji współpracy z powodem. Spadek koniunktury w branży spowodował jednak, że z czasem wygasła konieczność posiłkowania się podwykonawcami takimi jak przedsiębiorstwo powoda i w konsekwencji zaniechano współpracy. Wypadek powoda istotnie przyczynił się do tego, że w pewnym okresie czasu nie mógł on sprawować osobistego nadzoru nad wykonywanymi pracami, jednak jako profesjonalista, działając na rynku od lat 90-tych potrafił zorganizować pracę zespołu swoich pracowników, posiłkując się m.in. kierownikami robót z innych przedsiębiorstw.

3.8. W tym świetle należało w pewnym zakresie odmówić wiarygodności zeznaniom powoda w charakterze strony złożonym w dniu 12 czerwca 2013 roku. Nie można bowiem zgodzić się z twierdzeniem powoda wyrażonym w 1h1min przesłuchania jakoby od roku 2009 nastąpił okres najlepszej koniunktury w branży i powód mógł w tym okresie znacznie zwiększyć swoje dochody związane z prowadzoną działalnością. Obiektyw, powszechnie znane fakty przeczą tym twierdzeniom. Pozostałe okoliczności związane z przebiegiem jego życia zawodowego, wypadkiem, rehabilitacją, zatrudnianiem pracowników i inne nie budziły wątpliwości Sądu, zostały w odpowiednim zakresie uwzględnione w ramach ustalonego stanu faktycznego.

4. Podstawa prawna wyroku.

4.1. Powództwo o zasądzenie renty nie zasługiwało na uwzględnienie co do zasady ani co do wysokości.

4.2. Stosownie do art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby albo zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

4.3. Warto podkreślić, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia wszelkich faktów związanych z odpowiedzialnością co do zasady i wysokości spoczywał w niniejszym procesie na stronie powodowej albowiem to powód z faktów tych wywodzić chciał skutki prawne w postaci prawa do renty od pozwanego.

W pierwszej kolejności powód powinien więc wykazać ogólne przesłanki odpowiedzialności powoda w zakresie żądania renty: (1) zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność w postaci wypłaty uprawnionemu renty (2) szkodę (3) związek przyczynowy między zdarzeniem a szkodą. Nad tymi kwestiami należy więc koncentrować uwagę analizując zasadność roszczenia powoda.

W orzecznictwie sądowym wskazuje się przy tym, że okolicznością odróżniającą pojęcia odszkodowania z tytułu utraconego zarobku i renty odszkodowawczej powinien być charakter następstw uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia: jeżeli następstwa są trwałe, poszkodowanemu przysługuje roszczenie o rentę, jeśli są przemijające - przysługuje odszkodowanie w postaci utraconego zarobku. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I ACa 131/14).

4.4. Po wszechstronnym rozważeniu zebranego w sprawie materiału oraz okoliczności związanych ze spadkiem dochodów powoda Sąd uznał, że roszczenie nie zasługuje na uwzględnienie albowiem nie można przypisać bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy spadkiem dochodów, w konsekwencji zawieszeniem prowadzenia działalności gospodarczej a trwałymi następstwami wypadku z 2008 roku.

Na sytuację majątkową powoda bowiem wpływ miał nie tylko wypadek, lecz w znacznej mierze dekonjunktura na rynku budownictwa, co jest faktem notoryjnie znanym. (art. 228 § 1 k.p.c.). Dla przykładu dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w latach 2006-2008 odnotowywano wzrost wskaźnika koniunktury w budownictwie ustalany w lipcu (miesiącu szczytowym dla wszelkich inwestycji) – odpowiednio 2006 (+ 38), 2007 (+34), 2008 (+27). Nagłe załamanie koniunktury na rynku budowlanym nastąpiło jesienią 2008 roku po upadku Banku (...)w Stanach Zjednoczonych. Za rok 2009 odnotowano spadek koniunktury na poziomie (-7). (Źródło: Portal Informacyjny Głównego Urzędu Statystycznego – Dane dot. Koniunktury w budownictwie w latach 2000-2014. <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/koniunktura/koniunktura-w-przemysle-budownictwie-handlu-i-uslugach-2000-2014,4,8.html#>)

Porównując powyższe dane z dochodami osiąganymi przez powoda z tytułu prowadzonej działalności (vide stan faktyczny) gospodarczej należy podkreślić jednoznaczne przełożenie koniunktury na funkcjonowanie jego przedsiębiorstwa.

Również z dokonanych przez Sąd ustaleń wynika, że przyczyna braku nowych zleceń o dotychczasowych kontrahentów nie była choroba powoda i związane z tym trudności organizacyjne. Co więcej świadkowie podkreślali, że powód cieszył się tak wysoką renomą, że zależało im na wspólnej współpracy – niezależnie od trudności związanych z leczeniem i rehabilitacją powoda. Zakończenie współpracy wynikało zasadniczo z braku zapotrzebowania na określone usługi i wynikającą z tego potrzebą zmiany profilu działalności poszczególnych przedsiębiorców.

Nie kwestionując więc tego, że wypadek doznany w 2008 roku spowodował u powoda przejściowe problemy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą trudno byłoby oczekiwać od ubezpieczyciela podmiotu odpowiedzialnego za zdarzenie przejścia odpowiedzialności za dekonjunkturę na rynku budowlanym. Doprowadziłoby to do sytuacji, w której powód zyskałby w ocenie Sądu nieuprawnioną dotację do prowadzonej działalności gospodarczej.

Idąc tokiem rozumowania zaoferowanym przez stronę powodową strona obowiązana do renty powinna od momentu zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej świadczyć powodowi rentę w odpowiadającą wielkości dochodów przedsiębiorstwa, w którym pracowało wraz z powodem około pięciu osób. Takie roszczenia należałoby uważać za niezgodne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa do renty jako środka kompensacji trwałych trudności związanych z doznany wypadkiem. Podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 lutego 2014 roku, sygn. akt I ACa 750/13 - Poszkodowany ma obowiązek minimalizowania szkody w granicach swoich możliwości, dlatego przy ustalaniu renty należy uwzględnić wysokość potencjalnych zarobków, które mógłby on uzyskać, gdyby podjął zarobkowanie w rozmiarze wytyczonym przez ograniczone możliwości. W przypadku powoda mogłoby to polegać na podjęciu pracy lekkiej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi, zgodnie z treścią opinii biegłego z zakresu medycyny.

Argumentem przemawiającym przeciwko uznaniu roszczenia o rentę co do zasady i wysokości było również to, że powód prowadził działalność gospodarczą jeszcze cztery lata po zdarzeniu. Wprawdzie był zmuszony zatrudnić nowych pracowników, w inny sposób zorganizować swoją pracę, jednak nadal jego przedsiębiorstwo przynosiło zysk ekonomiczny. Immanentną cechą prowadzenia działalności gospodarczej jest wszakże ryzyko koniunkturalne, konieczność adaptacji do nowych warunków. W takiej sytuacji powód nie zdołał wykazać jaką rolę należy przypisać czynnikowi w postaci niezdolności do pracy a jaką pozostałym czynnikom niezależnym od odpowiedzialności pozwanego. Jest faktem powszechnie znanym, że osoba prowadząca działalność gospodarcza może prowadzić działalność z pomocą pracowników. Miał zatem możliwość przeorganizowania swojego przedsiębiorstwa, rozwinięcia zdolności menedżerskich zamiast bezpośredniego uczestnictwa w pracach wymagających wysiłku fizycznego.

Sąd uznał, że pozwany odpowiada jedynie za normalne następstwa zdarzenia, nie zaś za wszystkie okoliczności związane z sytuacją majątkową powoda.

4.4. W zakresie renty z tytułu zwiększonych potrzeb związanych z zakupem zastrzyków Synocrom Sąd zważył, że powód nie udowodnił swojego roszczenia co do zasady ani co do wysokości. Po pierwsze zważyć należy, że powodowi

kompensowane są zwiększone potrzeby z ubezpieczenia społecznego, któremu podlegał. Po drugie powód nie wykazał odpowiednim dokumentem (np. receptą od lekarza ze wskazaniem częstotliwości przyjmowania zastrzyków), że określona ilość leku jest niezbędna w określonym czasokresie. Na podstawie twierdzeń powoda oraz zeznań jego żony nie można wskazać czy potrzeba przyjmowania leku jest aktualna i będzie aktualna w przyszłości. Nie ma więc możliwości zasądzenia renty z tego tytułu.

4.5. Na marginesie można wskazać, że obiektywnie biorąc obecna sytuacja materialna powoda oraz jego żony uległa pogorszeniu. Oboje mają jednak możliwość częściowego skompensowania tej straty poprzez skorzystanie z zadośćuczynienia wcześniej wypłaconego przez pozwanego, co zresztą czynią. Otrzymują odpowiednie świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

W konsekwencji, na podstawie art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 6 k.c. stosowanych a contrario Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

5. Koszty postępowania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Powód przegrał sprawę i obowiązany jest zwrócić pozwanemu na jego żądanie zgłoszone w odpowiedzi na pozew koszty niezbędne do celowej obrony. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie wskazane w §6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 490) – 3.600 zł oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł.

W toku niniejszego postępowania powstały również koszty związane z wynagrodzeniem biegłych sądowych. Częściowo zostały one pokryte z zaliczki uiszczonej przez powoda w wysokości 400 zł, zaś częściowo tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gdańsku. Suma wynagrodzeń wyniosła 932,70 zł, więc powód jest obowiązany do zwrotu kwoty 532,70 zł.

Wobec powyższego, na podstawie art. 98 § 1,2 k.p.c. oraz cytowanych przepisów Sąd orzekł jak w punkcie II i III sentencji wyroku.